

گفت وگو با مسعود دهنوی، مستندساز خراسانی که اثری را درباره ناو «دنا» جلوی دوربین برده است

# ۱۰روز زندگی باقهرمانان دهه هفتادی وهشتادی



شکیبا افخمی راد

چندی پیش بود که ناو گروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش، متشکل از ناوشکن تمام ایرانی دنا و ناوبندر مکران پس از هشت ماه دریانوردی و طی بیش از ۶۵ هزار کیلومتر مسیر دریایی که با هدف طی یک دور ۳۶۰ درجه دور کره زمین صورت گرفت، وارد کشور شد؛ ناوی که



● ساخت مستند دنا به شما پیشنهاد شده بود یا خودتان برای ساخت این اثر اقدام کردید؟ در جلسه‌ای که امیر داریادار شهرام ایرانی باور فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس سازمان سینمایی داشت، قرار شد چند گروه مختلف کارهایی را درباره این اتفاق بزرگ انجام دهند که یکی از آن‌ها ساخت مستند بود. آقای محمد خزاعی پیگیری این کار را به مدیر انجمن سینمای جوانان کشور سپرد. آقای مهدی آذرپندار هم یک روز با من تماس گرفت و پیشنهاد ساخت این مستند را داد.

● چرا این پیشنهاد را پذیرفتید؟ برای یک مستندساز همیشه تجربه کارهای جدید، جذاب است. من نیز پیش از این روی ناو جنگی و آب فیلم ساخته بودم و می خواستم یک سفر دریایی ویژه را با همه چالش‌هایی که می‌تواند برای یک مستندساز داشته‌باشد، تجربه‌کنم. با پذیرفتن این پیشنهاد ما اولین گروه مستندسازی بودیم که طی عملیات با یک ناو جنگی همراه و جزئی از یک مأموریت می شدیم. دلیل دیگری که باعث شد پیشنهاد

ساخت مستند را بپذیرم، خود اتفاق ویژه سفر دور دنیا بود که برای اولین بار در ایران رخ می‌داد و من احساس می‌کردم با افرادی صحبت خواهم کرد که مانند صاحب کیهف هستند. آن‌ها هشت ماه از خانواده دور مانده، فضاهای تلخ و شیرینی را تجربه کرده‌روایتگر قصه‌هایی بودند که برای مخاطب جذاب بود.

● محور اصلی این مستند چیست؟ آیا خودتان این محور را انتخاب کرده‌بودید یا به شما سفارش شده بود؟ به‌طور معمول در کارهای سفارشی، نکات زیادی توسط سفارش‌دهنده به فیلم‌ساز گوشزد می‌شود، اما در این پروژه آقای آذرپندار به من و گروه اعتماد کرد و اجازه داد کاری را که فکر می‌کنیم درست است انجام دهیم و

از زاویه دید خودمان فیلم بسازیم. از آنجا که در ناو دنا، ۱۵۰ نفر با قصه‌های مختلف حضور داشتند، اینکه ما چه شیوه روایتی را انتخاب کنیم، بسیار سخت بود. در نهایت تصمیم گرفته شد که یک کار فرمی داشته باشیم و خود ناو دنا را به‌عنوان کاراکتر اصلی مستند در نظر بگیریم. به این ترتیب می‌توانستیم بیشتر اتفاقاتی را که در طول این سفر رخ داده است، پوشش دهیم. درواقع ما از زاویه دید این ناو به همه اتفاقات اطراف نگاه کردیم.

● شما در «ا روز آخر سفر ناو دنا با آن همراه شدید. امکان

اینکه زودتر در ناو حضور پیدا کنید تا تصاویر و اتفاقات بیشتری را ثبت و ضبط کنید وجود نداشت؟

قطعا ما دوست داشتیم زمان بیشتری را در ناو بگذرانیم. در ابتدا هم قرار بود سفرمان از تانزانیا آغاز شود تا حدود یک ماه برای ساخت مستند زمان داشته باشیم، اما مأموریتی برای ناو پیش آمد که در تانزانیا پهلو نگرفت و سفر ما از بندر صلاله عمان آغاز شد. خوشبختانه در طول سفر دوستانی که روی ناو بودند، فیلم‌های ارزشمندی را با دوربین‌های خود ضبط کرده‌بودند که در اختیار ما قرار گرفت تا در مستند از آن‌ها استفاده کنیم.

● چالشی در مسیر ساخت مستند برایتان پیش نیامد؟ ارتش در این سفر با ما بسیار همکاری کرد و اجازه نداد چالش‌هایی مانند دریازدگی یا سرک‌یچه که جزویک سفر دریایی است، ما را اذیت کند، اما شاید مهم‌ترین چالشی که در مسیر ساخت مستند با آن روبه‌رو شدیم، تکان خوردن دائمی ناو بود. ما در این شرایط نمی‌توانستیم دوربین‌را ثابت نگه‌داریم و پلائی بگیریم. درواقع از طرفی باید مراقب می‌بودیم قاب تصویر به‌هم نخورد و از طرفی هم باید از دوربین و تجهیزاتمان مراقبت می‌کردیم. البته محدودیت‌های دیگری هم در بحث امکانات وجود داشت که تحمل آن‌ها برای من که سال‌هاست کارمستند انجام می‌دهم، خیلی سخت نبود، ولی شاید برای بقیه چالش

مهمی محسوب می‌شد.

● موضوعی بود که نتوانسته باشید به آن بپردازید یا مکانی

در ناو بود که نتوانید از آن تصویربرداری کنید؟

در حقیقت ما از ابتدا توجه بودیم که وارد یک ناونظامی شده‌ایم که تجهیزات و تسلیحات نظامی دارد و به نفع ناو است که این موارد نمایش داده نشود. چون این موضوع را می‌دانستیم، خیلی برایمان مشکلی ایجاد نشد، البته خود من هم علاقه‌ای نداشتم این موارد را ثبت کنم، ولی به‌رحال شاید اگر فرد دیگری برای ساخت مستند می‌رفت، دوست می‌داشت این مکان‌ها هم برایش باز باشد تا بتواند تصویربرداری کند.

● مردم معمولا تماشای فیلم‌های داستانی را به مستند ترجیح می‌دهند. در این شرایط فکری کنید تماشای مستندی

درباره یک ناو جنگی برای مردم جذاب است؟

من در دوران سفر از طریق فضای مجازی با برخی مخاطبان ارتباط داشتم. برای آن‌ها ساده‌ترین مسائلی که در ناو اتفاق می‌افتد، جذاب بود و دوست داشتند جزئیاتش را بدانند. برای مثال آن‌ها دوست داشتند بدانند که قبله در ناو جنگی بر روی آب چگونه مشخص می‌شود یا درباره میزان تکان خوردن ناو سؤال می‌کردند. قطعا دیدن این‌ها مسائل در یک مستند، برای مردم جذاب است. همچنین اینکه بدانند این ناو از عمیق‌ترین نقطه کره زمین به نام گودال ماریانا (که حدود ۱۳ هزار متر عمق دارد) عبور کرده یا از خط زمان گذشته‌است نیز برایشان جالب خواهد بود. ما مسائل، اتفاقات و چالش‌هایی را ثبت کرده‌ایم که شاید در یک کار داستانی به این شکل نمی‌شد به آن‌ها پرداخت، از این‌رو در آن صورت از لحاظ اعتباری نیز ارزشمند نمی‌بود. به نظر من چون مخاطب تابه‌حال سفر دریایی یک ناو جنگی را ندیده و اتفاقات مرتبط با آن را درک نکرده است، برایش این مستند جذاب خواهد بود.

● به نظر شما می‌توان فیلمی سینمایی درباره این ناو و اتفاقاتش تولید کرد؟

قطعا این امکان وجود دارد. چون سفر دور دنیای این

که در اختیارش قرار گرفته است به خوبی استفاده کند تا به دور از فضاهای تکراری، اثری با نتیجه‌گیری خلاقانه تولید کند. دهنوی به همراه گروهش از بندر صلاله عمان با ناو دنا همراه شده و اتفاقات ویژه‌ای را از ۱۰ روز پایانی این سفر ضبط کرده است. این مستندساز در گفت‌وگو با ما توضیحات بیشتری درباره چگونگی ساخت مستندی درباره ناو دنا و تجربه متفاوت خود در این مسیر ارائه کرده است که در ادامه می‌خوانید.

ناو، عبور از اقیانوس آرام برای اولین بار و پهلو نگرفتن در مدت صد روز اتفاقات شگرفی است که در یک کار سینمایی می‌تواند به تصویر کشیده شود، همچنین می‌توان داستان‌هایی درباره افرادی که در ناو بودند و اتفاقاتی را پشت سر گذاشتند، روایت کرد.

● برای خود شما چه چیزی بیشتر از همه موارد در این ناو جذاب بود؟

جذاب ترین بخش برای من، بدون هیچ شعاری، زندگی کردن در کنار قهرمان‌های دهه هفتادی و دهه‌هشتادی بود، افرادی متعهد و متخصص که هشت ماه روی آب و دور از خانواده، سفری پر از چالش را پشت سرگذاشتند. ما که تنها ۱۰ روز با ناو سفر کردیم، خسته شدیم، ولی این آدم‌ها برای خودشان شرایطی فراهم کرده بودند که بتوانند از لحاظ روانی آنجا را تحمل کنند. به یاد دارم پیش از آنکه ما به این سفر ملحق شویم، ستاد نیروی دریایی به ما گوشزد کرد که این افراد هشت ماه روی آب بوده‌اند و تحت فشار روانی هستند، بنابراین برای فیلم‌سازی اذیتشان نکنیم. ما هم با این دیدگاه راهی سفر شدیم، ولی وقتی رسیدیم، متوجه شدیم که آن‌ها بسیار از ما پرانرژی‌ترند و اگر ما هم اذیت می‌شدیم، آن‌ها ما را آرام می‌کردند.

● الان این مستند در چه مرحله‌ای است و چه زمانی بخش دوم آن خواهد شد؟

ما تدوین کار را شروع کرده‌ایم و با توجه به درخواست رئیس انجمن سینمای جوانان ایران در تلاشیم این اثر را برای جشنواره فیلم کوتاه تهران که در همراه برگزار می‌شود، آماده کنیم. به احتمال زیاد اسم مستند نیز «بله قربان» گرد بود» خواهد بود. این شعاری است که بنا به گفته‌های کاپیتان ناو دنا قرار بوده است در این سفر از آن استفاده کنند، ولی به‌دلیلی از این کار منصرف شده‌اند، اما چون بسیار شعار جذابی است، دوست دارم از آن برای نام مستند استفاده کنم.

این ضعف را پوشش می‌دهد، از سوی دیگر، دوگانه حاتم و هاتف که تا حوالی قسمت دوم با ابهامی پذیرفتنی و کنج‌کاوی برانگیز دنبال می‌شد، به مرور از بین رفت و حالا مخاطب با تقابل تمام‌عیاری بین شخصیت‌های سیاه‌وسفید روبه‌روست. بدین ترتیب، بعد از پشت سر گذاشتن پیچیدگی و تردیدی که درباره انگیزه‌های اخلاقی و تصمیمات مهم شخصیت‌های اصلی وجود داشت، حالا چند قسمتی است که دوام‌های سریال به دست خوب‌ها و تیم بد‌ها تبدیل شده‌اند و این دو گروه اغلب با عبارات تند و خنی کنش‌های فیزیکی خشونت‌آمیز، مشغول هجوم بردن به یکدیگر هستند.

● پیشرفت‌ها

کیفیت اجرایی «رهایم کن»، در مقایسه با سریال قبلی شهرام شاه حسینی، یعنی «می‌خواهم زنده بمانم»، حاکی از پیشرفت در خورتوجهی است که ساخته‌تازه این کارگردان را از لحاظ سینمایی در ردیف آثار خوش‌ساخت و چشم‌نواز قرار می‌دهد. به‌طور مشخص، طراحی صحنه و فیلم‌برداری این اثر از کیفیت درخورتوجهی برخوردارند و عناصر برجسته «رهایم کن» به حساب می‌آیند. ضمن اینکه موسیقی شنیدنی بامداد افشار و صدای محسن چاوشی هم می‌توانند هر مجموعه تصویری را به یک ملودرام اثرگذار تبدیل کنند.

فیلم‌برداری این سریال عموماً کار خودرادر نماهای بیرونی و در ق‌دو قواره سینما پیش می‌برد، درحالی‌که نماهای داخلی نیز، با به خدمت گرفتن عنصر نور و استفاده فکر شده از آن، پرظرافت و خلاقانه از آب درآمده‌اند. در بخش طراحی صحنه، وضعیت سریال از فیلم‌برداری هم‌امیدوارکننده‌تر است. د‌کور معدن در کلاس جهانی طراحی شده است و اتاقک مدیریت این مکان، کاملاً بار دراماتیک دارد، به نحوی که می‌توانیم مطمئن باشیم طراح صحنه به خوبی با قصه سریال ارتباط گرفته است.

ایستگاه خبر

### تقویت هنرمندان شهرستانی در جشنواره استانی



مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی در نخستین نشست شورای سیاست‌گذاری سی وسومین جشنواره تئاتر فجر در خراسان رضوی با تأکید بر قابلیت‌ها و فعالیت بالای گروه‌های تئاتر شهرستان‌های استان گفت: تقویت

و آموزش هنرمندان تئاتر در شهرستان‌ها باید به یکی از رویکردهای اصلی در جشنواره تئاتر امسال استان تبدیل شود. محمد حسین زاده افزود: تئاتر شهرستان‌ها همواره در برگزاری جشنواره تئاتر استان نقش محوری داشته است، به‌همین منظور باید حوزه آموزشی گروه‌های تئاتر شهرستانی تقویت شود. وی با اشاره به لزوم هم‌فکری و جلب مشارکت‌های مردمی و سایر دستگاه‌های فرهنگی در برپایی سی وسومین جشنواره تئاتر فجر بیان کرد: امیدواریم جشنواره امسال با بسیج همه امکانات و ظرفیت‌های هنرمندان تئاتر استان برگزار شود. حسین زاده خاطرنشان کرد: لازم است با پشتیبانی معاونت هنری این اداره‌کل و استفاده از ظرفیت پیشکسوتان و اساتید استان در شهرستان‌ها، کارهای نمایشی گروه‌های هنرمندان تئاتر شهرستانی در مرحله تولید و تمرین تقویت شود. کارشناسان تئاتر در شهرستان اعزام شوند و ضمن تبادل اطلاعات و تجربه، از ظرفیت اساتید تئاتر در شهرستان‌ها نیز بهره گیرند.

چارسوق هنر

### پخش «بازنده»، به زودی در شبکه خانگی



سریال «بازنده» به‌کارگردانی امین حسین پور به زودی و به صورت اختصاصی از پلتفرم فیلمو منتشر خواهد شد. «بازنده» داستان کارآگاه کیانی (با بازی علیرضا کمالی) است که درگیر پرونده‌ای پیچیده می‌شود.

صابر ابر، سارا بهرامی، صدف اسپهبدی، رؤیا جاویدنیا، محمدعلی محمدی و پیمان قاسم‌خانی بازیگران اصلی این سریال هستند.

### صدور مجوز برای ۱۲ اثر شهاب حسینی



سیدشهاب الدین حسینی که در کنار بازیگری در حوزه تولید فیلم و تهیه‌کنندگی هم فعال‌تر شده است، برای دو فیلم «همان سرای دو دنیا» و «همان سرای دو دنیا» درخواست پروانه نمایش داده بود که مجوز آن‌ها صادر شده است. یکی از

این دو فیلم غیرسینمایی یعنی «همان سرای دو دنیا» توسط خود حسینی کارگردانی شده است. این فیلم گویا با اقتباس از نمایشنامه‌ای با همین نام از اریک امانوئل اشمیت ساخته شده و طبق اطلاعات منتشر شده، ابتدا «مقیمان ناکجا» نام داشته است و پرنیاز ایزدیار و آرمان درویش بازیگران آن معرفی شده‌اند. براساس اطلاعات درج‌شده در سایت سازمان سینمایی، حسینی همچنین برای فیلم غیرسینمایی «نرگسی» هم پروانه نمایش گرفته که توسط پیام اسکندری کارگردانی شده است.

### نمایش فیلم «مهاجران» در ۳ کشور



فیلم سینمایی «مهاجران» به کارگردانی مسعود احمدی در ایتالیا، بلغارستان و تونس به نمایش در می‌آید. «مهاجران» یک فیلم تجربی با زمان ۸۵ دقیقه، فاقد دیالوگ و میان‌نویس است. فیلم سینمایی «مهاجران» از ۲۹ جون تا ۲ جولای در جشنواره فضای باز در شهر سن والتینو ایتالیا، ۱۰ جون در جشنواره FEMI در شهر صوفیای بلغارستان و در تاریخ ۱۱ جولای به‌عنوان فیلم افتتاحیه جشنواره MonPremier تونس به نمایش در می‌آید.

### «آکتور» در مسیر سومین حضور بین‌المللی



سریال «آکتور» نیما جاویدی در سومین حضور بین‌المللی خود به عنوان تنها نماینده ایران در بخش مسابقه اصلی جشنواره بین‌المللی سربین آلمان حضور خواهد داشت. نهمین دوره جشنواره بین‌المللی سربین کمپ (SerienCamp) که بزرگ‌ترین جشنواره سریال در کشور آلمان است از ۱۲ ژوئن در شهر کلن برگزار می‌شود. در بخش مسابقه اصلی این جشنواره قرار است سریال «آکتور» در رقابت با محصولات کمپانی‌های بزرگی چون وارنر برادرز، دیسکاوری و آمازون استودیوز و در کنار سریال‌های موفق‌تر کشورهای آمریکا، نروژ، اسپانیا، مکزیک و قزاقستان به نمایش درآید.